

Tehy ry
PL 10
00060 Tehy

Lausunto 4.9.2018

Opetus- ja kulttuuriministeriö
PI 29
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@minedu.fi
visio2030@minedu.fi

Asia: Tehyn lausunto HE eduskunnalle laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta

Tehy ry pitää hyvänä esityksen tavoitteita, jotka tähtäävät korkeakoulututkinnon suorittavien osuuden kasvattamiseen, jatkuvan oppimisen mahdollisuuksien parantamiseen ja korkeakoulutukseen pääsyn helpottamiseen. Tavoitteet ovat myös Tehyn koulutuspoliittisten linjausten mukaisia.

Arvioimme lausunnossa yksityiskohtaisemmin kahden esityksessä ehdotetun toimintatapauudistuksen toimivuutta korkeakoulutuksessa. Jatkuvan oppimisen mahdollisuuksien parantaminen on sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöille erityisen merkityksellistä, jotta edellytykset jatkuvaan ammatilliseen kehittymiseen säilyvät. Korkeakoulutukseen hakeutumisen joustavoittaminen puolestaan avaa nykyistä useammalle Tehyläiselle mahdollisuuden nostaa koulutustasoaan suomalaisessa koulutusjärjestelmässä.

Jatkuvan oppimisen mahdollisuuksien parantaminen

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilön velvollisuuksiin kuuluu ammattitaidon ylläpitäminen ja jatkuva ammatillinen kehittyminen. Pidämme ensiarvoisen tärkeänä, että ammattihenkilöt pääsevät jatkossa nykyistä helpommin ja säännöllisemmin ammatilliseen täydennyskoulutukseen hoidon laadun ja potilasturvallisuuden varmistamiseksi. Esityksessä ehdotettu tutkinnon osien tarjoaminen osana täydennyskoulutusta on sinällään kannatettava, mutta se ei saa tapahtua muun laajan tutkinnonjälkeisen täydennyskoulutus- tai erikoistumiskoulutustarjonnan kustannuksella. Toisaalta tulisi mahdollistaa jo käytössä olevien laajojen lisäkoulutuskokonaisuuksien integrointi korkeakoulututkintoihin. Tällaisia kokonaisuuksia olisivat esimerkiksi laillistetun sairaanhoitajan, terveydenhoitajan, kättilön ja suuhygienistin rajatun lääkkeenmääräämisen koulutuksen liittäminen osaksi ylempää ammattikorkeakoulututkintoa.

Ehdotus korkeakoulujen tilauskoulutuksia koskevan säännöksen muuttamisesta niin, että EU- ja ETA-valtion kansalaisella olisi jatkossa mahdollisuus opiskella tutkintoon ilman opiskelijamaksua on periaatteessa kannatettava. On hyvä, että koulutuksen kustannukset siirtyvät suoraan koulutuksen tilaajalle, eikä maksumiehenä olisi opiskelija. Toisaalta tilauskoulutuksissakin tulisi huomioida EU- ja ETA-maista tulevan opiskelijan riittävä suomenkielentaito, jotta tutkintokoulutuksen jälkeen henkilöllä olisi todelliset edellytykset siirtyä sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviin myös suomalaisille työmarkkinoille.

Korkeakoulutukseen hakeutumisen joustavoittaminen

Ehdotuksessa korkeakoulutukseen hakeutumista joustavoitettaisiin siten, että erillishakuihin voitaisiin käyttää yhteishaussa käyttämättä jääneitä aloituspaikkoja. Tehy mielestä on tärkeää, että hakumenettelystä riippumatta hakijoihin sovelletaan yhtäläisiä hakukelpoisuuksia sekä sosiaali- ja terveysalan tutkintoon johtavassa koulutuksessa (ns. SORA-tutkinnot) arvioitaisiin alalle soveltuvuutta valintakokeen avulla jo hakeutumisen yhteydessä.

Esityksessä muutettaisiin ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon hakukelpoisuuksia siten, että nykyisen 1 syklin tutkinnon (esim. opisto-tason tutkinto tai AMK-tutkinto) jälkeisen työkokemuksen vähimmäismäärä olisi kolmen vuoden sijaan kaksi vuotta. Lisäksi ylempään ammattikorkeakoulututkintoon voisi ottaa opiskelijaksi korkeakoulututkinnon suorittaneiden lisäksi sellaisen opiskelijan, jolla ammattikorkeakoulu katsoo muutoin olevan riittävät tiedot ja taidot opintoja varten. Harkintavalta lopullisesta valinnasta säilyisi edelleen ammattikorkeakoululla.

Tehy pitää molempia ylempää ammattikorkeakoulututkintoa koskevia muutosesityksiä kannatettavina. Sosiaali- ja terveysalan työkokemus ennen ylempää ammattikorkeakoulututkinto-opintoja on tärkeä esimerkiksi sosiaali- ja terveysalan palvelujärjestelmän tuntemisen vuoksi, mutta työkokemus vaatimuksen supistaminen lyhentäisi jo ennestään pitkiä koulutusputkia Suomessa. Tehylle erityisen tärkeä muutosesitys on, että opistoasteen tai ammatillisen korkeasteen tutkinnon suorittaneille avataan mahdollisuus hakea suoraan ylempään ammattikorkeakoulututkintoon. Merkittävällä osalla Tehyn työelämässä toimivista jäsenistä on opistoasteen tutkinto. Esimerkiksi noin 42% tehyläisistä sairaanhoitajista on suorittanut opistoasteen tutkinnon (Tehyn tilastot 2017). Ammattikorkeakoulutuksen tarjoama tutkintopolku on koettu liian raskaaksi ja pitkäkestoiseksi. Monella opistoasteen tutkinnon suorittaneella on lisäksi mittava työelämäkokemus ja usein myös erikoisosaamista toimialalta. Tämä osaamispotentiali tulee huomioida ko. ammattiryhmän hakeutuessa ylempään ammattikorkeakoulutukseen. Tehy pitää tärkeänä, että ammattikorkeakoululle jäävä opiskelijavalintaan liittyvä harkintavalta ei syrji opistoasteen tutkinnon suorittaneita, vaan arvio perustuu hakijan kliiniseen tai muuhun osaamiseen, joka tarvittaessa tulee voida näyttää hakeutumisen yhteydessä.

Esityksessä ehdotetaan, että opiskelijoiden siirtymistä korkeakoulun sisällä helpotettaisiin siten, että korkeakoulu voisi valita korkeakoulun sisällä siirtyvät opiskelijat erikseen suhteessa toisista korkeakouluista tuleviin siirto-opiskelijoihin. Tehy pitää tärkeänä, että ennen opinto-oikeuden alkamista tai jatkamista siirto-opiskelijan alalle soveltuvuutta arvioidaan ns. SORA-tutkinnoissa, kuten koulutukseen hakeutumisen vaiheessa muutenkin.

Muuta huomioitavaa esityksestä

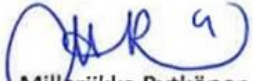
Tehy pitää hyvänä ehdotuksen toimintamuutoksia, jotka tukevat korkeakoulun visio 2030 toimeenpanoa. Esimerkiksi pitkäkestoiset kehittämissuunnitelmat, jotka tukevat korkeakoulujen välisen yhteistyön tiivistämistä, vähentävät koulutuksen päällekkäisyyksiä ja helpottavat opiskelijan osallistumista toisten korkeakoulujen opintotarjontaan.

Lisäksi korkeakouluille myönnettävien hankerajoitusten liittäminen niiden omaan rahoitusjärjestelmään selkiyttää korkeakoulujen kokonaisrahoitusta.

Lausunto on laadittu yhteistyössä Tehyn yhteistyöjäsenjärjestöjen kanssa.

Helsinki 4.9.2018

Millariikka Rytönen
puheenjohtaja
Tehy ry

Kirsi Sillanpää
johtaja
Tehy ry

Lisätietoja: tutkimuspäällikkö Juha Kurtti juha.kurtti@tehy.fi, p. 0505869460